

KIS IRAP

...BAGOLY FENYEGETETT. (Lásd a 182. lapon.)

XXVIII. kötet, 12. szám.

Ára negyedévre 1 fnt 40 kr.
Megjelen hetenkint egyszer, 16 oldalon.

1885. márczius 22-én.

A KÉT JÓ BARÁT.

— Elbeszélés. —

(Folytatás.)

EM tagadhatta el maga előtt, hogy titkon nagyon örült e kirándulásnak s ime, barátja csufosan cserben hagyta. Akaratlanul is eszébe jutott Gábornak, amit atyja mondott, hogy majd rosszul jár még urfi barátjával, majd egyszer bezárják az orra előtt az ajtót.

— Nem, maga Emil nem tenné, azt jól tudom! szólt aztán magához. Csak ez a Nellike az oka mindennek... ámbár... Emiltől sem szép, hogy a mióta itt van ez a rokona, velem alig törődik többé.

Igy duzzogott, hol boszankodva Emilre, hol mentegetve őt. Másnap az iskolában találkoztak ugyan, de nem igen beszélgettek, mert a lecke után Emil sietett haza, hogy még együtt lehessen rokonaival.

— Ma délután utaznak el, mondá. Sietnem kell.

Este azonban régi módon együtt voltak Emil szobájában, hogy egymást segítve végezzék feladványaikat. Emil ezuttal nagyon szórakozott volt s feladványait jóformán egészen Gábor végezte el helyette. Pedig Gábor maga is még mindig boszus és kedvetlen volt... és mikor Emil egyszer ismét nem figyelt, így szólt:

— Ma már nagyon is szórakozott vagy.

— Igaz, felelé Emil. Most megint az erdei kirándulásra gondoltam. Olyan kellemes volt! Csak azt sajnáltan, hogy te nem voltál velünk. Persze, az én hibám, hamarabb kellett volna szólnom apácskának. De ugy-e nem haragszol?

— Ugyan mi jogom volna haragudni? szólt Gábor duzzogva. Aztán nem is volt egy csöpp kedvem sem arra, hogy veletek legyek... már legalább azzal a te kedves Nellikéddel. És képzelem, ő is örült, hogy nem voltam ott.

— Oh dehogy! Már ebben tévedsz. Nellike nagyon sajnálta, hogy nem jöhettél velünk... szerette volna valamikép jóvá tenni azt a hibát, amit a mádárkával elkövetett.

Gábor gunyosan nevetett.

— Szerette volna jóvá tenni? Igazán? No lám! Csakhogy én nem vagyok olyan oktondi, hogy az effélet elhigye. Persze, szenteskedett volna, hogy így meg úgy sajnálja, csak ne haragudjam; azután pedig mindjárt azon törte volna a fejét, mivel bánthasson meg újra. Nagyon jó, hogy nem találkoztam vele többé, ki nem állhatom az ilyen gonosz szívű alakoskodókat.

— Ugyan Gábor, már hogy beszélhetsz így! szólt Emil sértődve. Nellike nem gonosz szívű, nem is alakoskodó. Egy kicsit pajkos és meggondolatlan, el is van kényeztetve, de e mellett nagyon jó szívű, azt én tudom. Vissza akarta a madárkának adni szabadságát és ebben igaza volt; magad is jól tudod, hogy a madár bolderabb az erdön, mint a szük kalitkában.

— Gondolt is ő arra! Csak engem akart megbosztani.

— Azt te csak úgy elhitetted magaddal.

— Igazán? Persze, te magadról ítélsz; tudod, hogy veled nem mert volna úgy bánni. Nem is csoda, én nem vagyok afféle urfi... és te is ugyancsak keveset

töröttél régi pajtásoddal, mikor itt voltak a gazdag rokonok.

— Az nem igaz! felelé Emil szinte elpirulva. Te igazságtalan vagy most már irántam is, mint voltál Nellike iránt, a kit gonosznak nevezted.

— Annak neveztem, mert az: gonosz szívű, elbizakodott, hetyke és e mellett még ugyancsak ostoba is.

— Hallod-e, Gábor! pattant föl Emil, azt én nem tűröm, hogy így beszélsz az én rokonomról. Megharagudtál és most már nem ismeresz határt a szidalomban, goromba vagy, mint...

— No, mint kicsoda? pattant föl Gábor is, hevesen lecsapva a könyvet.

— Hát mint valami neveletlen utczai gyerkőc, a ki csufnevekben találja a kedvét, felelé Emil indulatosan.

A mint kimondta, már megis bánta; de Gábor, mintha csakugyan meg akarta volna érdemelni, a mit Emil róla mondott, bőszen haraggal ugrott föl, öklével a könyvre csapott és úgy meglökte az asztalt, hogy a lámpa fölborult és kialudt, az üveg pedig nagy csörömpöléssel ezer darabra tört. Hirtelen sötét lett s a két fiu ijedten állt ott; nagy heveskedésök rögtön elmúlt s hirtelenében azt sem tudták, mit tegyenek. Ekkor azonban fölnyílt az ajtó s a szomszéd szobából Emil anyja szólt be szigorú hangon:

— Mi történik itt Emil? Leczkédet kellene tanulnod s e helyett lármát és civakodást hallok. Nem tudod, miképp kell magadat szüleid házában viselned? És milyen iszonyú bűz van itt! Menj rögtön a szobaleányért, hogy csináljon itt

rendet. Azután pedig az én szobámban fogsz tanulni.

Gábor szeretett volna a föld alá bujni szégyenében. Ha az ezredesné őt pirongatja ki, azt nem bánta volna; de így csak még nagyobb volt a szégyen, hogy ő hozzá egy szót sem szólt, mintha ő ott sem lett volna, mintha kár volna csak egy árva szót is vesztegetni rá. Fülíg elvörösödve szedte össze a sötétben könyveit, írásait s roppant zavarában alig hallhatólag köszönve, osont el az ezredesné mellett, épen mikor ez így szólt Emilhez:

— Megtiltom, hogy neveletlen fiukkal társalogj s akár te menj hozzájuk, akár őket hívd magadhoz. Ezentul én fogom meghatározni, ki lehet játszótársad.

Igy már aztán nagyon szomorú vége lett a napnak.

Elmúlt egy hét, el a másik is és a két pajtás még egyetlen egy szót sem váltott egymással. Gábor úgy rendezte be a dolgát, hogy épen csak akkor érkezett az iskolába, mikor már a tanár is ott volt és a lecke megkezdődött, így aztán mindjárt helyére ült és nem is beszélhetett Emillel, ki egy másik padnak tulsó szélén ült. Mikor a leckének vége volt és haza mentek, mind a ketten nagyon ügyeltek, hogy valamiképp egy uton ne induljanak; inkább nagyot kerültek, az egyik jobbra, a másik balra. Még csak nem is néztek egymásra és mindegyikük meg volt győződve, hogy neki van oka haragudni, a másik a hibás.

Az első napokon Gábor szorgosan csatlakozott többi pajtásaihoz és vigan csevegett, játszott velök, míg ellenben Emil kedvtelenül, magányosan járt, kelt;

de ez csakhamar megváltozott. A fiúk mindnyájan nagyon szerették Emilt, a ki olyan szelid és nyájas volt. Mikor tehát félrevonult, ők keresték föl, hívták magukkal és nem nyugodtak meg, míg csak velök nem ment játszani. De a hol Emil volt, ott Gábor nem akart lenni és bosszusan pörölt pajtásaival, mit hivatgatják Emilt, mit járnak utána? De a fiúk nem tágitottak és alig mult néhány nap, már Gábor valamennyivel összeveszett és egészen magára maradt.

— Nem is bánom, szól magában daczos haraggal. Legjobb, ha nem kell senkivel törődnöm, nincs szükségem pajtásokra, de legkevésbé olyan ingatag baráttra, mint Emil volt. Ugyancsak könnyen elfelejtette, milyen jó barátok voltunk. Most már tuczat számra fogadja barátjainak a többieket. Hát csak tessék! Nekem nem kell az olyan barátság, mely egyik napról a másikra változik.

(Folytatása következik.)

A KIJÁTSZOTT RÓKA.

— Állat-mese. —

Mi is tudunk ugy mulatai mint az emberek:
Tartsunk egymás örömeire versengéseket!
Mi is meletünk bürookra és futtathatunk,
Mi is tudunk emberül, mi is mulathatunk!«

Igy szólott az állattanás túltos elnöke,
S helyeslésül a bárányka igent mekege.
Me-e-g volt elégedre a vén kecske bak.
Mindannyian helyeselő lármát csaptanak.

A rucza is ráhápogta: helyes, cákom edk!
Az úrtány is váröfögte: nyuf, ez jó világ!
A kopó is rá csaholta: kaffi, a tréfa szép!
Lóduljon hát versengésre az állati nép!

Ökör, szarvas, tyúk és kakas, béka, rák, bogár,
Lent a földön a szamár és légben a madár:
Mind, mind helyeselték ezt a sporti ünnepet —
Hanem hát mi lesz és hogy lesz? — valj ki
kezdí meg?

Szól a róka: »Hát kiállok majd a síkra én —
Van-e, a ki futtat velem e tó peremén?
Fölveszem a versenyt vele, akárki legyen,
Fut-é velem árkon-berken, erdőn és hegyen?»

Erre a hetykélkedő beszédre — hallgatás...
Csak emíten meg anottan félénk suttogás.
Ló és kopó is talán azt hitte egyaránt:
Ki tudhatja? Hátha mégis? Hamis a kománk!

Ekkor: nini... mi a szösz!... Emelvén a farát,
Oda mászik a középre a kicsinyke rák:
»Futtatok én, — szól keményen — állj velem no ki!
Fogadjunk: célt előbb érek, mint te, rókaji!»

És lett erre rettenetes, dörgő hahota:
»Rák barátunk, nem érsz egy hét alatt sem oda!
Ej badarság! — így kacagtak — hisz ez nem
lehet!»

A kék égből még a nap is nagyot nevetett.

Valamennyi közt legvicigabb róka koma volt,
Nevetében hátra meg előre is hajolt.
»No barátom, kicsi rákom, meg kell vallani:
Hogy még ilyet nem pipáltam! Már ez valami!»

S hogy felkaczag, valaki csak im félje nyul:
Vissza tekint. Hát ki volt? A félénk, ki-
csi nyul.

Tapsifüles oda hajlik suttogván ezen
Sokat érő jó tanácsot nagy rejtélyesen:

»Róka uram, hisz emlékszel, körünk ünnepe
Tavaly a teknősbékaival hogy felsültem én?
Versenyeztünk — s akkor is mindnyája nevetett —
S a versenyben a teknőz: leggyűrt engemet!

Addig-addig jicánkoltam az erdő alatt,
Mig az idő szép lassacskán csak haladt, haladt —
S addig gungolám: »jaj jaj, de lassan czi-
helődsz!» —

Hogy a célt előttem érte el a teknőz.

Azért, drága róka uram, óca intelk:
Eszeden járj, ne szeleskedj — s most Isten veled!»
Szól a kis nyul és a róka kevélyen felé:
»Pah!... az a hücdny rák velem nem veheti fel!»

Jel megadca — és a róka megindult legott —
Zsupsz! — a rák a rókafarkba besimpaszkodott.
Sose tudta, hogy mi leli — csipi valami —
De nincs idő... hopp!... nem lehet most megállani.

Csak azt látta rókánk, hogy nem lát rákot sehol —
Annál jobb! És rágtat rágtat — im, a czél
chol —

S oda is ér, meg is fordul — s farka szálból
Az oda csimpaszkodott rák szépecskén lehull.

Tehát a rák távolabb ért mint a futtató,
Amin aztán a bírák közt nagy lett a hahó!
Ravasz rókán az ügyes rák győztes így leve —
Későn jutott a nyul-tanács rókánk eszébe!

A KERÜLŐ UT.

— Kicsi történetke. —

(Képpel a czimlapon.)

LÁTOGATÓBAN volt Gyuricza a nagyma-
mánál, ki messze bent a hegyek közt
lakott a nagyapával, mert a nagypa er-
dész volt. Szeretett Gyuricza oda járni,
mert pompásan elmulatott az erdőben. A
faluból könnyen juthatott is oda, mert
egyenes országut vezetett épen az erdész-
lak elé, félni pedig nem kellett semmitől.
Gyuricza tehát sokszor kísértált oda, kísé-
rőtül kedvencz kutyáját, Kuncsot vive
magával. Kuncsor nagy vitéz volt, legalább
is akkora, mint a gazdája, ketten tehát
bátran jártak az ismert uton.

Egy napon Gyuricza ismét ott járt s
már jóformán esteledett, mikor a nagy-
mama így szólt:

— Gyuricza, ideje, hogy haza indulj.
Mindjárt este lesz. Aztán ne jusson eszed-
be, hogy letérj az országutról, mint a mi-
nap, mikor majd eltévedtél. Meg kell igér-
ned, hogy egyenesen haza mégy.

— Persze hogy egyenesen haza
megyek! mondá Gyuricza. Hogy ne men-
nék! Nyugodt lehet nagymamácskám.

Megindult. de a mint a szobából kilé-
pett, látta, hogy kint még nincs olyan sötét,
mint bent a szobában volt.

— Oh, még kár volt indulnom, gondolá. A nagymama mindig fél... még ráérek estig hazasétálni.

Épen a mint ezt gondolta, olyan helyre ért, melyen meredek ösvény vezetett föl a sziklák közé, Gyuricza tudta, hogy egy kis kerülővel ugyan és nyaktörő uton, de erre is haza jut.

— Már rég nem jártam arra... most rá érek... Mért nem mennék arra?

Csakugyan nem látta semmi okát, mért ne menne, ámbar úgy titokban érzett valamit, hogy ha más ok nincs, hát elég az, hogy a nagymama tiltotta s ő ígerte is, hogy az egyenes uton fog menni. De erre a titkos intésre nem hallgatott, hanem szaporán neki indult a meredek ösvénynek. Nagyon szép s érdekes séta volt az ott a sziklák közt, csak az volt a baj, hogy lassan lehetett előre jutni, mert itt-ott ugyancsak vigyázni kellett. És most már sötétedni is kezdett.

— Mindegy, vissza már nem térhetek, mert azok még veszedelmesebb helyek, a melyeken már tul vagyok... És most már közel is vagyok a faluhoz, csak ezen a sziklaoldalon kell lemenni. Előre, Kuncsor!

Kuncsor vigan szaladt előre, de Gyuricza a homályban csak lassan követte. Egyszerre ijedten állt meg, mert valami sajtós, fenyegető sivitást hallott, rögtön rá pedig Kuncsor mérges ugatását.

— Mi lehet az? Meg kell nézmem.

Habozva, ovatosan ment előre és jó távolban állt meg Kuncsortól. Ekkor azonban még nagyobb lett az ijedelme, mert látta, miért ugat a kutya. Egy nagy bagoly telepedett oda az ösvényre, épen olyan helyre, hogy nem lehetett elkerülni. Mérgesen szállt szembe a kutyával és csöppet sem látszott félni, sőt még ő fenyegetett támadással. Kuncsornak is volt esze, hogy csak ugatott, de nem mert egészen köz el menni. (Lásd a képet a czimlapon.)

— Jaj Istenem, most mit tegyek! szepegett Gyuricza. Ez a veszedelmes ragadozó madár rám ront, összemarczangol! Vissza már nem térhetek, egészen sötét van, nyakamat szegem! És az a haszontalan Kuncsor még ingerli! Kuncsor, jöjj ide! Ne bánts! De hát Kuncsor nagy vitéz volt és nem tágitott. A dühös bagoly még annyira sem tágitott és szárnyait csattogtatva, sivitva toporzékolt. Sokáig tartott ez így, már egészen sötét lett s Gyuricza keservesen sirt félelmében.

A bagoly, mint híres böles madár, végre olyat gondolhatott, hogy az okosabb enged. Egyszerre fölrepült tehát és eltűnt a sötétben, szabad lett az ut. Gyuricza haza mehetett.

Otthon kénytelen volt megvallani, hol és miért késett és kemény büntetést kapott. Meg is fogadta, hogy jövőre inkább marad az egyenes uton és ha valamire intik, hát nemcsak ígérni fogja, hanem meg is teszi.

Otthon kénytelen volt megvallani, hol és miért késett és kemény büntetést kapott. Meg is fogadta, hogy jövőre inkább marad az egyenes uton és ha valamire intik, hát nemcsak ígérni fogja, hanem meg is teszi.

CZIRMOS ÉS A FIAI.

ÖREG czicza dorombolva széken ül.
Kis fiaí vigan ugrálják körül.
Kérdzkednek czirmos anyjok ölibe,
Az öliből kerek feje fölibe.

A KIS TÜNDÉREK LÁTOGATÁSA.

— Mese, öt képpel. —

Mikor volt, mikor nem, azt én igazán meg se tudnám mondani, elég az hozzá, hogy egyszer valamikor volt három kicsike tündér, a kiknek Harmat, Sugár és Tünde volt a nevök. Boldogan éltek szép Tündérorszámban, a hol soha semmiféle baj és bánat sem érhetette őket s a hol minden kívánságuk teljesült. Hanem egy szép napon, a mint együtt játszadoztak, mégis támadt egy olyan kívánságuk, mely nem teljesülhetett azonnal.

— Tudjátok-e, mi jutott az eszembe? szólt Harmat.

— Ugyan micsoda?

— Az, hogy mi hárman még soha sem voltunk kint Tündérországból. Többi társainkat királynőnk gyakran küldözi ki, amoda a földre, a hol az emberek élnek; de mi még soha sem jártunk ott.

— Az igaz, szólt Sugár. Pedig az nagyon szép és érdekes lehet. Társaink, kik már jártak ott, mennyi csodálatos dolgot beszéltek!

— Az ám! szólt Tünde. Ott valóságos kis fiúk és kis leányok vannak, a kik kalapot, cipőt viselnek, esznek-isznak, röpködni nem tudnak, hanem csak gyalog járnak. Milyen érdekes volna ezt látni!

— Magam is azt hiszem, mondá Harmat. Azért hoztam szóba a dolgot. Azt hiszem, ha szépen megkérjük királynőnket, megengedi, hogy mi is ellátogassunk egyszer az emberek lakóhelyére.

— Menjünk hát mindjárt a királynőhöz és kérjük meg.

Nem is késtek sokáig, hanem oda röppentek a tündérkirálynő elé és illőképpen elmondták, mi a kívánságuk.

— Jól van, kedves hiveim, felelé a tündérkirálynő, teljesedjék a kívánságotok. Nézzetek szét a földön és jegyezzétek meg jól, ha valami olyat láttok, amin segíteni kellene. Majd gondoskodom, hogy legyen vezetőtök is, a ki elkalauzol. Most tehát egy, kettő, három — ott vagytok kint a földön!

A mint a tündérkirálynő ezt ki-mondta, a három kis tündérke egy pillanat alatt kiröppent a szép Tündérországból és a földön termett, még pedig egy magas hegy csucán. Kora reggel volt, sűrű fehér köd borította a földet és a három tündérke a mint körütekintett, hát legelőször is — nem látott semmit.

— Hm! Nem mondhatnám, hogy az igazi világ valami nagyon szép volna, szólt Harmat. Hideg van, látni semmit sem látunk és az egész nem áll egyébből, mint fehér levegőből.

— És még hozzá milyen sűrű levegőből! tevé hozzá Sugár. Ennél a mi Tündérországunk sokkal szebb. Itt ugyan nem látunk semmit.

— De nem ám! szólt Tünde. Azt hiszem, kár is itt tovább töltenünk az időt. Legokosabb lesz, ha mindjárt hazatérünk. Én már nem vagyok többé kíváncsi.

— Az legokosabb volna csakugyan. Megtréfáltak társaink, mikor azt mondták, hogy van itt sok látni való. Már hogy lehetne látni valamit, mikor a levegő is

olyan sűrű, hogy akár harapni is lehetne. Aztán a vezetőt sem látom, a kit a királynőnk ígért. Térjünk vissza.

De éppen mikor már indulni akartak, mintha gunyos nevetés hallatszott volna. Ugy is volt, a szellő nevetett a tapasztalatlan tündérkéken és a mint a szellő nevetett, hát bele is fújt a ködbe, mely szétfoszlott, mindinkább fölszállt s a hegység legmagasabb csúcsaira üllepedett, helyette pedig gyönyörű kék ég látszott. A nap sugarai ragyogóan világították meg a tájat. Ez már jobban tetszett a tündérkékeknek és nem gondoltak többé a hazatérésre, hanem azon törték a fejcskájukat, hol akadnak rá a vezetőre.

— Pedig bizonyos, hogy itt közel kell lennie, szölt Harmat.

— Természetesen! A mi jó királynőnk nem küldött volna olyan helyre, a hol rá nem akadunk.

— Akkor hát csak keressük.

Keresték, kutatták, de nem láttak senkit s egy kis forrásnál pihentek meg, mely ott fakadt a hegy oldalában. A forrás vize halkán mormogva folydogált le a völgybe s amit mormogott, azt a tündérkékek meg is érthették, mert így szölt:

— MEGYEK EL, MESSZIRE. (Lásd a 185. lapon.)

— Folyton folyok, folydogálok, soha sehol meg nem állok, völgyön, sikon futok végig, habjaim a tengert érik, látok mezőt, erdőt, falvat, embereket, állatokat, mind szeretnek, hozzám járnak, tudom is, hogy mit csinálnak.

A három tündérke örvendve üdvözölte a forrást.

— Oh, hiszen akkor te vagy a mi vezetőnk! Most már tudjuk, mit gondolt jó királynőnk. E kis csermely mentén fogunk látatlanul haladni és akkor bizonyosan tapasztalunk sokat. Meg is indultak rögtön. A kis csermely eleinte meredek szirtek közt zuhogott lefelé, más apró erecskék folytak beléje s egész kis patakka nőtt, mire leért a völgybe. Itt

már esőndesebben folydogálva vezette a láthatatlan tündérkéket, virágos mezőkön végig, árnyas füzek alatt. Nem messzre a pataktól csinos házikó állt s onnan egy piros pozsgás fiucska szaladt a víz felé, utána pedig egy nagyobbocskos leányka. A három tündérke megörült.

— Ahá, itt már látunk olyan igazi boldog gyermekeket!

A fiucska szaporán lépegetett a patak partján, de a leányka utólérte.

— Pistike, hová mégy? kérde a lányka.

— Megyek el, messzire! (Lásd a képet a 184. lapon.)

— Jőjj velem! Én a nénihez megyek, izenetet viszek; azután majd együtt jövünk haza is.

— Nem megyek... én nem akarok többé hazamenni, felelé Pistike.

— Hát ugyan hova mégy?

— El, messzire.

— De csak haza jössz?

— Nem, nem jövök. Oh az olyan unalmas, olyan borzasztó, hogy mindig haza kell menni, otthon kell lenni, nem lehetek ott, a hol nekem tetszik. Oh, csak ne is volna otthon, akkor boldog volnék!

— Ugyan Pistike, ne beszélj ilyen oktalanságot!

— Ez nem oktalanság, én nem akarok többé otthon lenni és nem is leszek.

— Jól van, hát szerencsés utazást! Nekem sietős a dolgom.

A leányka nevetve távozott, mert jól ismerte Pistikét; tudta, milyenek az ő tervei. De a három tündérke, a ki a beszélgetést láttatlanul hallgatta és Pistikét nem ismerte, elszomorodva adott Pistikének igazat.

— Szegény fucska! szólt Harmat.

— Az ám, nagyon szomorú a sorsa, szólt Sugár. Lehet-e annál valami borzasztóbb, mint egy helyhez kötve lenni! Képzeljétek, ha nekünk falak közt kellene élnünk és nem röpködhetnénk kedvünk szerint, nem alhatnánk virágkelyhekben, a hol épen meglep az álom.

— Csakugyan borzasztó volna! szólt Tünde. Itt is úgy kellene lenni, hogy ezek a kis fiúk mehessenek a hová nekik tetszik. Ha nem akarnak otthont, minek őket arra kényszeríteni?

— Az nagy kegyetlenség! Majd jelentjük is királynőknek, mit látunk és megkérjük, tegyen róla, hogy a kis fiuknak ne legyen otthonuk.

A patak erre úgy mormogott, mintha nevette volna a tündérkék beszédét, aztán így szólt:

— Figyeljetek

csak, mindjárt láttok még valamit.

Halkan, édesen mormolt tovább és Pistike, a mint a patak partján tovább sétált, nagyon kedvesnek találta a víz locsogását. Leült a partra, elővett a zsebéből egy darab süteményt és jóízűen megette, azután pedig jó ideig szundikált a fűben. Mikor fölébredt, ismét a zsebébe nyúlt, de így szólt:

— Nincs semmim... igaz, már megettem a süteményt, elfogyott az utralaló

...SZUNDIKÁLT A FÜBEN.

Igy már nem mehetek tovább, haza kell térnem.

És hazatért. A tündérek újra megsajnálkoztak rajta, mert belátták, hogy utraváló nélkül csakugyan nem indulhat utra.

— Mennyivel jobb volna, ha utraváló nélkül utazhatnék szegényke!

Mivel azonban egyelőre nem segíthettek rajta, hát tovább röppentek s a kis

patak hűségesen vezette őket. Mentek, mendegéltek s végre ismét egy házacska közelébe értek. A ház küszöbén egy kis leány ült, ölében piczike gyermekkel, mellette pedig nagyobbacska fiu állt, kezében egy madárfészekkel. De most nem ügyelt a madárfészekre, hanem mind a hárman sajnálkozva néztek egy negyedik gyermekre, ki ott guggolt előttük. Szegényes öltözetű fiucska volt, nagyon sápadt,

...SZOMORU NÓTÁT JÁTSZOTT.

szomorú acczal, ki valami hangszeren szomorú nótát játszott. Mikor a tündérek a szomorú dalt hallották, maguk is egészen elbusultak és kérdezték a kis patakot, mi baja van annak a fiúnak? De a patak nem felelt, hanem maga is busan, halkán mormolt, mintha kísérni akarná a szegény fiu zenéjét. Harmat pedig így szólt:

— Ez bizonyosan megint olyan szerencsétlen fiu, a kinek otthona van, pedig azt szeretné, ha nem volna. Szegény, de sajnálom!

Épen ekkor a szomorú fiucska énekelni is kezdett és énekében elmondta, hogy meghalt apja, anyja s őt, a szegény árvát, kegyetlen szívű emberek elűzték a házból, világgá kellett bujdosnia és nincs

otthon
nincs
ket tal
csétlen
len ve
A
hallg
adtak
pedig
hama
ták, m

fúcska
Ez a
sereg
hona,
azért
mert

nyos,
hely
Harm

ország
lönb,
sulur
mi v
mi n

E
sétál
veze
raga
ányk
lecz
siett
bosz
soká
gál
a pi

otthona, hol pihenőre hajtja le fejét, nincs hajléka, hol eső, vihar elől menedéket találna; szenvedve, szomoruan, szerencsétlenül kell bolyongnia, a merre a véletlen vezeti.

A három kis gyermek meghatottan hallgatta a bús éneket; aztán alamizsnát adtak a szegény fiúnak. A kis tündérek pedig, mikor mindezt látták és hallották, hamarjában nem tudták, mit gondoljanak.

— Ez már csak furcsa! szólta Tünde. Ez a kis fiú azon kesereg, hogy nincs otthona, az a másik meg azért haragudott, mert van otthona.

— Az már bizonyos, hogy csodálatos hely ez a föld, szólta Harmat.

— A mi Tündérorságunk sokkal különb, ott mi nem busulunk sem azon a mi van, sem azon, a mi nincs.

Ezzel ismét tovább sétáltak, a kis patak vezette őket messze, mignem ismét megragadta valami a figyelmüket. Két kis leányka állt ott a patak partján. Épen a lecke ideje volt, de ők egy csepp sem siettek haza s úgy látszott, hogy busulnak, boszankodnak valamin. Ott álldogáltak sokáig a víz mellett nézték, hogy folydogál a patak és a mezőn mint röpködnek a pillangók.

Végre az egyik nagyot sohajtva így szólt:

— Mind hiába, már csak menjünk iskolába, különben értünk jönnek.

— Oh, ez már mégis borzasztó! Mikor olyan gyönyörű ide kint!

— És nekünk be kell ülnünk abba az unalmas iskolába! Mire is való az a sok tanulás, szeretném tudni! Én ki nem állhatom!

— De meg én sem! Milyen boldog, a ki nek nem kell tanulni! Mos itt játszhatnánk, pillangókat fogdoshatnánk, örvendhetnénk!..

— És a helyett a borzasztó könyveket kell forgatnunk! Én bizony nem fogok ma megtanulni semmit! Nem bánom, ha nem kapok is ozsonnát. Csak azért sem!

— Én meg nem is megyek! Itt maradok! Csak azért is!

Hanem ezt ugyan hiába mondogatták,

mert épen ekkor ott termett a nevelőnő, kézen fogta őket és akár akarták, akár nem, elvezette őket az iskolába. Sirtak, duzzogtak, de nem használt, semmi, menni kellett.

A kis tündérek egészen fölháborodtak a kis lányok sorsán. Ez már csakugyan borzasztó, ilyen gyönyörű időben iskolába menni, mikor olyan kellemesen lehetne

... ÁLLDOGÁLTAK A VÍZ MELLETT.

idekint játszani. Az igazat megvallva, ők nem igen tudták, mi az az iskola, mert Tündérországból nincsen efféle portéka, ott mindenki tudja, a mit tudnia szükséges. De azt el bírták képzelni, hogy bizony, kellemetlen volna, ha nem röpködhetnének, mulathatnának kedvökre, hanem be kellene ülniök szűk falak közé és ott nehéz leczkét tanulniok.

— Ezen segíteni kell! szölt Harmat. Nem tűrhetjük, hogy ezek a szegény gyermekek holmi haszontalan tanulás miatt boldogtalanok legyenek.

— Nem bizony, mondá Tünde. Majd jelentjük királynőnknek, csináljon valamit, hogy vége legyen egyszerre minden iskolának.

Odább vándoroltak, de nem igen messze egy mezitlábos fiút pillantottak meg, ki nagy figyelemmel nézegetett valamit, — egy pókocskát mely szorgalmasan szötte a hálóját. A kis fiú nézte, nézte és nagyot sohajtott.

— Milyen boldog vagy te, kedves pókocska! mondá. Milyen ügyesen szöved hálódát, pedig nem is tanított senki! Nekünk embereknek tanulnunk kell, hogy valamit tudjunk. Mennyire szeretnék én is tanulni, hogy ügyes legyek! Ha még élne jó apácskám, taníttatna is... de így nincs a ki a gondomat viselje, nem járhatok

iskolába, tudatlan és szerencsétlen maradok!

A tündérekék, a mint ezt hallották, megint csodálkozva néztek össze.

— Ez már megint furcsa! Hát ennek meg az a baja, hogy nem járhat iskolába!

Fejüket csóválva mentek odább és a kis patak aztán még sok, sok érdekes helyre elvezette őket, míg végre a vizek folyása mentén eljutottak a tengerhez. Itt már nem mehetek tovább, tehát hazatértek

Tündérországba.

Jelentették a tündérr királynőnek, amit láttak és tapasztaltak. A legfőbb, mondák aztán, a min segíteni kellene, az, hogy ki kellene cserélni az emberek sorsát egymással, mert az egyik rész épen a miatt sír, ami a másiknak örömet okozna. Mindenki

épen csak azzal nincs megelégedve, ami neki jutott. Nem lehetne ezen segíteni?

— Lehet is, nem is, felelé a tündérr királynő mosolyogva. Vannak a földön emberek, a kik igazán szerencsétlenek és a kiknek a sorsán sokszor nem lehet segíteni. Nincs más hátra, minthogy megadásal tűrjék sorsukat. De talán még többen vannak olyanok, kik panaszkodnak, elégedetlenkednek, pedig nincs rá igazi okuk, hanem csak botor szeszélyből, meggon-dolatlanságból kívánkoznak egyébre; pe-

...NÉZEGETETT EGY PÓKOCSKÁT.

dig akk
ha kiv
kis fiúé
vagy a
tanulás
és leán
hogy g
nak, m
javukr

AZ

A
Hozzá
Erős v
S alig
Az öke

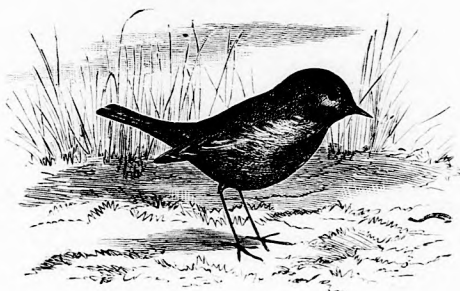
Száll,
»Ni, ö
A mac
A te g
Szól a
Te kic

Vadás
Repül
Héjja
Jogod
»De f
»Mert

dig akkor volnának igazán szerencsétlenek, ha kivánságuk teljesülne, mint pl. azé a kis fiué, ki nem szerette, hogy otthona van, vagy azok a kis leányok, kik sirtak a tanulás miatt. Ha tehát ilyen kis fiukat és leányokat láttok, sugjátok meg nekik, hogy gondolják meg, mi ellen panaszkodnak, mert sokszor épen az válik leginkább javukra.

AZ ERŐS ÉS A GYENGE.

— Hindu hasonlat. —

AZ ÖKÖRSZEM meglát egy kis férget:
 »No kukacszom, bekaplak most téged!
 Hozzád honnan s mért van jogom kérned?
 Erős vagyok — s te a gyenge. Érted?
 S alig mocczant egyet a kukaczka —
 Az ökörszem nagy mohón bekapta.

Száll, csapong a héjja fenn a légben:
 »Ni, ökörszem! Gyorsan összetépem!
 A madárka kérdi: »Mi jogod rám?
 A te gyilkos karmod mért fogod rám?
 Szól a héjja: »Ej, de különös vagy —
 Te kicsinyke vagy, és én vagyok nagy!«

Vadász a mezőn: »Ni, ott a héjja!
 Repül mint a nyíl. Hadd veszem célba!
 Héjja a magasból: »Te vadász ott:
 Jogodat rám honnan magyarázod?
 »De furcsa!« szól a vadász enyelegve:
 »Mert én erős vagyok s te a gyenge!«

S hogy a héjját köti táskájára:

Utjában ott a Halált találja.

»Viszlek komám,« szól ez, »még ez órán.«

Mond a vadász: »honnan van jogod rám?«

»Jéjj fiam — a dolgot ne erőltessed!...»

Viszlek, mert én vagyok az erősebb!«

ÜLDÖZÖTT ÁRTATLANOK.

— Természetrajzi csevegés. —

(Egy öreg állatbaráttól.)

AHOLNAP itt a tavasz, nemcsak a naptárban, hanem a kertben, mezőn is. Fű, fa kizöldül s minden a mi él, újra örömmel üdvözli a téli álmából fölébredt szép természetet. Állatok, rovarok előbujnak s madár-daltól, bogár-zümmögéstől hangos a levegő.

Örül minden állat, de van köztök sok, a mely korán örül, mert baj és veszedelem fenyegeti, még pedig leginkább az embertől. Vannak állatok, rovarok, melyek kárt okoznak az embernek, ezeket tehát pusztítjuk és ez ellen én nem is szólok egy szót sem. Hanem arról akarok egy kicsit csevegni veletek, hogy vannak ám az állatok közt olyanok is, melyek ártatlanul szenvednek üldözést. Még pedig, sajnálom, de úgy van, pajkos fiuk is nagyon sokszor követnek el rosztat ilyesmivel. Persze, a ki ilyen ártatlan, sőt gyakran igen hasznos állatot kinez, legtöbbször nem igen tudja, hogy rosztat cselekszik. Mert némely állatkáról régi, nagyon régi időktől fogva mindenféle oktalan babona uralkodik s ezt elhiszi, a ki rösteli a fáradságot, hogy tanuljon valamit, vagy pedig figyelje meg azokat az állatkákat, hogy hát igaz-e, a mit rólok mondanak? Tudom, az én kedves kis olvasóim közül minden jóra való gyermek kerülni fogja az ilyen ártatlan állat-

kák üldözését, mihelyt megtudja, hogy voltaképen jó barátját üldözi.

Itt van mindjárt a vakondok, ez a szegény vaksi kis állat. Akárhányszor látam, hogy pajkos fiuk meglesték. A mint a vakondok a föld felületéhez közel turkált, megfogták és megölték. És akad még olyan tudatlan kertész is, a ki ezt helyesli, mert azt hiszi, hogy a vakond rontja a kerti növények gyökereit, megrágja a növényeket s ezek aztán elpusztulnak. Pedig a vakondok nem eszik növényt, csak rovarot és azért turkál a föld alatt, hogy az ott rejtőző különféle férgeket fölkeresse. Ezek a férgek pedig épen a növények gyökerén rágódnak és nagy kárt okoznak. A vakondok tehát, mikor ezeket a kártékony férgeket pusztítja, nagy hasznot tesz a kertésznek. Egy kicsit alkalmatlan ugyan, hogy a kertben apró halmokat tur föl, de ezt könnyű kiegyengetni. Okos, tanult kertészek és gazdák nem is bántják most már a vakondokat, sőt védik és ápolják, még pénzen is veszik, mert tudják, hogy e hasznos állatka olyan jó szolgálatokat tesz, melyeket más senki sem végezhetne el ott a föld alatt.

Épen ilyen ártatlan üldözött a denevér is, mely szintén csak rovarokból él, még pedig olyan rovarokból, melyek este és éjjel röpködnek. Ezek a rovarok a legkárosabbak és annál nagyobb volna a baj, mert a madarak, melyek a rovarokat pusztítják, este pihenni térnek fészkeikbe. De ekkor előjön a denevér, mely nappal alszik és szorgalmasan fogdossa össze a sok kártékony rovarot, még pedig tömérdeket fogdos össze, mert sok kell neki, hogy jóllakjék. É ezt a jó szolgálatát tudatlan embe-

rek azzal hálálják meg, hogy utálattal beszélnek róla, irtóznak tőle, ráfognak mindenféle oktalan babonát, ha pedig kezökbe kaparítják, kifeszített szárnyakkal odaszögezik a csűr ajtajához, hogy nagy szenvedések közt muljon ki. Ilyen bünös kegyetlenséget sokszor követnek el tudatlan emberek egy kis baglyon is, a kuvikon. Erről az a bolondos babona van elterjedve, hogy megjelenése halált jelent, pedig szegényke ugyancsak nem tehet róla, ha véletlenül olyan ház közelébe téved, a hol valaki beteg. Mint a bagolyok általában, a veszedelmes ragadozó uhu kivételével, ugy a kis kuvik-bagoly is igen hasznos madárka. Estefelé bujik elő odvából és egyhangu »ki—vit« sivitással röpköd szerte, kertek és mezők fölött, mindenütt egeret keresve, mert ez az ő kedvencz eledele. Sok egeret elpusztít és ezzel igen nagy hasznot tesz a gazdának, mert a mezei egerek, ha sokan vannak, tönkre teszik a vetést és a különböző ültetvényeket. A kis kuvik tehát, mikor éjenként zsákmányt keresve szálldogál, voltaképen az emberek javára cselekszik. Zsákmánya elfogásában nagyon ügyes és bár csak homályban vadászat, már magasról, messziről észre veszi az egeret, villámgyorsan rácsap és éles karmaival megöli a nélkül, hogy csőrével érintené.

De még ezeknél is több üldözést szenved a béka, mely pedig a leghasznosabb állatkák egyike. Az emberek hozzászoktak, hogy a békát valami csuf, utálatra méltó, förtelmes lénynek tekintsék és nagyon sok meggondolatlan gyermek mulatságát találja abban, ha a szegény békát kinozhatja, megölheti. Pedig a béka

is csupán
étvágyu
vart pus
legtöbb f
egyformá
lönösen s
tudatlan
gonosz
békácska
tésznek, r
mind pus
a kertész
ellenben
rájuk és
növények
zal tesz
akad, há
nagyon r
vigyáz m

Has

mely szín
szintén a
rokat s
ugyan ő
mely leh
keves ka
gyümölc
nem sajn
not tesz

De

állatok,
épen a k
kább, gy
ságból f
akad. A
gyának,
hangyák
mölcsöt.
csekély

is csupán rovarokból él és mert igen jó étvágyu legény, igen sok kártékony rovarot pusztít el, s egész nap vadászsa. A legtöbb fajta béka vízben is, szárazon is egyformán él s veteményes kertekben különösen sok békát találhatni. Itt aztán a tudatlan emberek üldözik, mint valami gonosz ellenséget, nem tudva, hogy a békácska nagyon hasznos segédje a kertésznek, mert a sokféle férget, rovar, mely mind pusztítja a gyümölcsöt, veteményt, a kertész nem birna mind letisztítani; ellenben a béka folyton vadászatot tart rájuk és így megóvja számunkra a jó növényeket, gyümölcsöket. Legfeljebb azal tesz egy kis kárt, hogy ha épen utjába akad, hát a méhecskét is bekapja; de ez nagyon ritkán esik meg, mert a méhecske vigyáz magára.

Hasznos a nagyon megvetett varju is, mely szintén egereket fogdos össze, ugyszintén a kis sündisznócska, mely a rovarokat szereti. A sünn néha-néha elvisz ugyan őszkor egy-egy almát, körtét is, mely lehullott a fáról, de ezzel bizony kevés kárt okoz, mert az ilyen lehullott gyümölcs rendszeren férges; ezt már csak nem sajnálhatjuk attól, a ki különben hasznot tesz nekünk!

De nemcsak ezek a nagyobbacská állatok, hanem a piczike hangya is. Pedig épen a hangyát üldözik mindenféle leginkább, gyermekek, felnőttek csupa mulatságból feldulják a hangyabolyt, ha utjokba akad. A kertész is nagy ellensége a hangyának, mert néha megtörténik, hogy a hangyák meglepnek egy-egy jó édes gyümölcsöt. De a kár, amit ezzel okoznak, csekélység a haszonhoz képest, melyet

különben tesznek. A hangyák ugyanis különösen a fákat ellepő apró férgeket, hernyókat pusztítják. Ha tavaszkor és nyáron a fák leveleit vizsgáljátok, ezer meg ezer aprócska rovar láthatott ott, melyek lassanként kiszívják a levél nedvét és nem ritkán tönkre teszik a fát. A hangyák ez apró férgeket pusztítják leginkább, de megölik, elűzik a még sokkal károsabb hernyókat is. A hol ezt az emberek tudják, ott most már azt teszik, hogy a mezőn hangyabolyt keresnek, mindenestől kiásásák, zsákba teszik és aztán a veteményes földön széthintik. A gyöngye veteményekről egy-két nap alatt minden falánk hernyó eltűnik, mikor pedig nincsen zsákmány, a hangyák is odább vándorolnak.

Régebben, mikor az emberek még nem kutatták ki, hogy mindenféle állatnak mi a tulajdonsága: meg lehetett bocsátani, ha üldöztek ilyen ártatlanokat is. De a természetudósok most már bebizonyították, hogy ez állatkák hasznot tesznek az embernek, kötelességünk tehát védelmezni az ártatlanokat.

Ugy-e, ti is védelmezni fogjátok őket?

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Szeless Dini. A kiállítás és az ezzel kapcsolatos kérdések szellőztetése nem lehet a *«Kis Lap»* feladata. — **Öry Marianne.** Örvendek az örömeidnek. — **Janovitz testvérek.** Jó, de második jelentőségét ép ez időszertint félreismerhetnének s valami czélzatosságot találnának benne. Telik töletek újabb is. — **Kubinyi Irén.** »Iktelen ige« — ez ugyan nagyon homályos, mert ezrével van, míg az ikések aránytalanul kevesebben vannak. Még ha ikes igének jelezni a találós szót, sem felelne meg a rejtvény szabályainak. Az egyes szó jelentőségére való czélzással kell nyomra vezetni. — **Gászner testvérek.** Már a múlt számban adtam meg e felvilágosítást egy hasonló felszólalásra. — **Jónás Lenke és Juliska.** Tudnom kell, *honnan* vették a közle-

ményt. Mert ha már nyomtatásban jelent meg, nem adhatom ki. — **Auer Jenőke.** Ha azt hiszed, hogy elveszett első levelkéd: hogyan kérheted rá a választ kérdésed *isméltése* nélkül? De hát vettem a levelkédet s a *mult* szám meg is hozza neked a választ. — **Lázár Ida.** A *mult* szám szerkesztői rovatában az üzenetek közt, valamint a kérdéses közlemény czimére nézve is megkaptad a kívánt feleletet. — **Goldmann Leó.** Szép írásodban gyönyörködtem, Jolánkát üdvözlöm. — **Kurzbacher Ödön.** Egy kis változtatással közlöm. *Alatt* helyhatározót két t-vel írjuk. — **Kovács Izméne.** Igazad van. De láthatad, mennyien tették tul magukat ezen a kis tévedésen. — **Tenner Malvine.** Szép tettet egyaránt tanuskodik jó szívedről és erélyedről. — **Kurzbacher Jenő.** A 2.-ban a »lako« homályos. Lakó az. Keress más szavat. — *Több rendbeli rejtény, elbeszélés stb., melyet itt egyenkint elő nem sorolok, egy s más okból nem közölhető.*

Jótekonyság.

A *bölcsőde* javára: Adorján Sándorka 10 kr., Váry Sasika 4 kr., Porzsolt Kálmánka 12 kr., Fekete Nuzsi 14 kr., Wein Mandi 10 kr., Halász Sándorka 10 kr. — A már eddigi kimutatott 418 frt. 50 krral együtt 419 frt. 10 kr.

Halmi Ferencz árvái javára: Richtzeit gyermekek 4 frt., mint eredményét a »*Kis Lap*«-ban megjelent »*Vörös hordó*« című színdarab előadásának. (Az egyes előadók nevét közöltem volna. De a néző *közönség* nevét nem, mert hiszen az a letett pénzért megkapta a maga előadását. S mert belépti ár ki nem volt téve: határozott díj lehet a 2 frt. s tulfizetés az 50 kr. De ezért az *Ég* áldja meg őket. Ö ismeri neveiket. *F. b.*)

*

Táncsics Mihály özvegyének: Richtzeit gyermekek 4 frt., mint eredményét egy színi előadásnak.

*

A *Seiler-árvák* fölségelésére adakoztak: Krausz testvérek (mint a kaposi gyermekbál maradványát) 50 kr., Szakáts Anna, Tarka, Irén és Albert 1 frt., Tenner Malvin gyűjtése 17 frt. (Egyes adakozók: Tenner Malvin 1 frt., a kisasszony 75 kr., Tenner Emil 50 kr.,

Tenner Elsa 20 kr., Steiner Paula 30 kr., Fülöpp Irma 50 kr., Fülöpp Elsa 20 kr., Lübeck Adél 40 kr., Leopold Margitka 25 kr., Leopold Irénke 25 kr., Rosenberg Jolán 15 kr., Rosenberg Paula 15 kr., Flamm Kamilla 50 kr., Bruckner Gerő 30 kr., Künstler Malvin 40 kr., Singer Leopold 10 kr., Drucker Aranka 15 kr., Drucker Berta 15 kr., Drucker Dóri 10 kr., Rosental Berta 30 kr., Bille testvérek 30 kr., Wiltsek Margit 20 kr., Drucker Miksa 20 kr., Medveczky Laura és Elvira 50 kr., Sperlágh Aladár 20 kr., Goldner Katinka 20 kr., Stern Gizella 20 kr., N. N. 30 kr., N. N. 15 kr., N. N. 20 kr., László Róza 50 kr., N. N. 20 kr., N. N. 30 kr., Löwy Heléna 20 kr., Fischer Szerén 50 kr., Dr. Márki János 50 kr., Horváth Károly 50 kr., Valaki 50 kr., Dr. Schullek 50 kr., Kilián Gyula 50 kr., Kohn Gyuláné 40 kr., Cohn Ignác és Samu 50 kr., Székács Istvánné 50 kr., N. N. 20 kr., Vandlik Berta 20 kr., Politzer Mór 20 kr., Weninger Josefín 30 kr., N. N. 20 kr., N. N. 20 kr., N. N. 30 kr., Löwy L. 20 kr., N. N. 20 kr., F. M. 20 kr., Pollák Marezi 20 kr.)

Ez adakozások ki vannak mutatva a »Nemzet« című napilapban.

Az *Ég* áldása legyen a kegyes adakozókon!
Forgó bácsi.

A „KIS LAP“ t. előfizetőihez.

A folyó évnegyed végéhez közeledvén, tisztelettel kérjük a „KIS LAP“ amaz előfizetőit, kiknek előfizetésük e hóval lejár, szíveskedjenek megrendeléseket mielőbb megújítani, hogy a lap pontos szétküldése fennakadást ne szenvedjen.

A „KIS LAP“ előfizetési ára:

Negyedévre 1 frt 40 kr.
Félévre 2 frt 80 kr.
Egész évre 5 frt 60 kr.

Az előfizetések, (melyeknek elküldésére legcélszerűbb a postai utalványok használata) a „KIS LAP“ kiadóhivatalához, Budapest, Ferencziek tere 3. sz. Athenaeum-épület, intézendők.

A „KIS LAP“ kiadóhivatala.

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, Barátok-tere 3-ik sz., Athenaeum-épület. Budapest, 1885. Nyomatja a kiadó-tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.